

Spinosissima-ros *Rosa* (Spinosissima-Gruppen) 'Vaplan'

Jämtland före 1970-talet

Historia: 'Poppius' är en av de vanligaste och mest odlade pimpinellrosorna i Sverige, särskilt i kalla klimat och ofta under odlingsförhållanden som inte är de bästa. Den har rosa blommor.

Under POMs inventeringar har fem tidigare okända 'Poppius'-hybrider påträffats, alla i Jämtland, Härjedalen och västra Ångermanland. En av dem är 'Vaplan' som lätt känns igen på de vita och fyllda blommorna samt de glandelhåriga blombottnarna och nyponen. 'Vaplan' kan mycket väl vara en spontan hybrid med 'Frösö' (frösörosen), som bl.a. har vita enkla blommor och glandler på blombotten och nyponen.

'Vaplan' har endast påträffats på en växtplats. Fyndplatsen är idag en övergiven industritomt i jämtländska Vaplan, Krokoms kommun. Tomten ligger invid Faxån på dess sydvästra sida och i direkt anslutning till och nordost om Kustvägen. På tomten låg Waplans Mekaniska verkstad. Rosorna växte i en rabatt invid gavelväggen av det före detta kontorshuset, som revs på 1970-talet.

Ingen vet idag när rosen planterades vid kontorshuset och varifrån plantorna kom. Detsamma gäller två andra intressanta insamlingar på samma plats, en annan av POMs fem nya 'Poppius'-hybrider som har svagt rosatonade blommor och en gulblommig, halvfylld sort i Foetida-Gruppen som POM funnit på flera lokaler i Norrland.

Beskrivning: 'Vaplan' påminner om 'Poppius' vad gäller det allmänna intrycket, som buskarnas storlek och form och bladens karaktärer. På fyndplatsen, som är belägen i zon 6–7, bildar den ett större bestånd. Grenverket är där 1 m högt och beskärs sannolikt årligen, åtminstone delvis, av väghållaren. Den fryser i regel inte alls tillbaka på fyndplatsen under vintern. I provodlingen på Fredriksdal blir den mer än 3 m hög. Blommorna är vanligen 5–7 cm i diameter, först nästan bollformade och slutligen skålformade. Antalet kronblad är vanligen 15-20. Doften är svag till medelstark och kryddig med inslag av harts. Nypon bildas sällan; de är rödaktigt brunsvarta och täckta av styva glandler. Blomningen är riklig och infaller från början till slutet av juni i zon 1, i juli i zon 6–7. Frisk.

Sorten kommer bäst till sin rätt som solitär buske, i mindre och större grupper och buskage. Den kan säkert också bilda vackra, täta häckar.

'Vaplan' rekommenderas särskilt för odling i kalla klimatområden i Norrland, upp till och med zon 7. Eftersom den också trivs bra i Skåne, zon 1, är den odlingsvärd i hela landet.

